

Den Haag, 13 mei 2009

Van 23 tot en met 27 februari 2009 vond in Parijs de plenaire vergadering van de Financial Action Task Force on money laundering (FATF) plaats. De FATF is een intergouvernamenteel samenwerkingsverband van landen met belangrijke financiële centra dat zich bezig houdt met de bestrijding van witwassen en van de financiering van terrorisme. Hiervoor zijn in totaal 49 aanbevelingen geformuleerd (40 aanbevelingen tegen witwassen en 9 speciale aanbevelingen tegen de financiering van terrorisme), waaraan Nederland en de andere leden zich verbonden hebben en aan de hand waarvan de FATF-landen en derde landen worden beoordeeld.

Tijdens de werkgroep en plenaire vergadering is een aantal verschillende onderwerpen aan de orde geweest. Ik informeer u hierbij over de belangrijkste gebeurtenissen.

Nederland is momenteel vice voorzitter van het FATF en zal vanaf aanstaande juli voor één jaar het voorzitterschap van Brazilië overnemen.

Het Nederlandse voorstel om parallel aan de G20-initiatieven onderzoek te doen naar de gevolgen van de financiële crisis voor het beleidsterrein van de FATF is unaniem geaccepteerd. In de G20 zijn momenteel vier werkgroepen voor de herziening van de wereldwijde financiële markten. Een van deze werkgroepen onder voorzitterschap van Duitsland en Mexico heeft als onderwerp internationale samenwerking en integriteit, die gerelateerd zijn aan het werk dat in de FATF gaande is. Het Nederlandse voorstel houdt in dat onder leiding van de FATF voorzitter en vice voorzitter de oorzaken en gevolgen van de economische en financiële crisis voor het werkveld van de FATF worden geanalyseerd. Onderwerpen die in het onderzoek onder meer aan de orde zullen komen, zijn het verbeteren van de transparantie en een hardere aanpak van niet – coöperatieve en niet – transparante jurisdicties bij de internationale samenwerking. Daarbij zal ook worden besproken of de reikwijdte van het delict witwassen zou moeten worden uitgebreid naar belastingontduiking. Overigens is dit in Nederland al het geval; andere landen hebben vaak alleen de mogelijkheid om belastingfraude met soms een beperkte definitie te vervolgen als witwassen of in het geheel niet. De verwachting is dat het project 6 maanden duurt en in de plenaire vergadering van oktober 2009 tijdens het Nederlandse voorzitterschap de conclusies worden gepresenteerd.

Zoals bekend evalueert de FATF haar leden op de implementatie van de 40 aanbevelingen ter voorkoming van witwassen en de 9 speciale aanbevelingen ter voorkoming van terrorismefinanciering in de wetgeving van de FATF-leden. Dit gebeurt op basis van de in 2003 herziene methodologie van eerdergenoemde aanbevelingen door middel van peer review. Inmiddels is de FATF bijna aan het eind van de derde ronde van wederzijdse evaluaties; Nederland wordt als laatste geëvalueerd, waarbij het rapport over Nederland wordt besproken in juni 2011. Gezien het nadere einde van de derde ronde van evaluaties staat op gezamenlijk initiatief van het VK, Brazilië en Nederland («three presidents initiative») de vorm en invulling van de vierde ronde van evaluaties op de agenda. De huidige evaluaties blijken zeer gedetailleerd met name in het oordeel over wetgeving in een land, terwijl daarbij de effectiviteit van de maatregelen minder aandacht krijgt. Onder het Nederlandse voorzitterschap zal worden bekeken hoe de evaluaties beter kunnen worden vormgegeven en welke onderwerpen nadere regelgeving behoeven. De bevindingen uit het onderzoek naar de financiële crisis zullen daarbij worden meegenomen.

Sinds maart 2008 heeft Nederland in het FATF aangedrongen op meer aandacht voor kosteneffectiviteit bij de beleidsvorming. Afgelopen februari heeft de FATF als procedure aangenomen om bij nieuw beleid een paragraaf over de «cost effectiveness» van de maatregel op te nemen. Op deze manier wordt het belang van inzicht in de effectiviteit en de kosten van nieuw beleid binnen het FATF verankerd. De precieze invulling van de cost effectiveness paragraaf zal nader worden gezien.

Tijdens deze plenaire vergadering is het evaluatierapport van Zuid-Afrika aangenomen. Ook Zuid-Afrika kent diverse hiaten in de wetgeving ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering. Een samenvatting van het evaluatierapport is te vinden op de website van de FATF (www.fatf-gafi.org). Het volledige rapport zal eveneens binnen enkele weken op die website worden gepubliceerd.

Voorts heeft het FATF tussentijds gerapporteerd over het onderzoek naar het opzetten van een wereldwijde risico-analyse. Nederland is co-voorzitter van de Working Group on Typologies waaronder dit project wordt uitgevoerd en maakt deel uit van het projectteam dat werkt aan een model voor deze analyse. Het is de bedoeling om hiervoor op nationaal niveau risico-analyses uit te voeren op het terrein van witwassen.
Volgende plenaire vergadering De volgende plenaire vergadering vindt plaats in Frankrijk in juni 2009.

Op de website van de FATF kunnen de laatste ontwikkelingen worden gevolgd, kan de ontstaansgeschiedenis van de FATF worden nagelezen en treft men achtergrondinformatie aan over witwassen. Daarnaast zijn er de verschillende evaluatie- en typologierapporten te vinden, alsmede jaarverslagen, persberichten, links naar andere sites en vanzelfsprekend een overzicht van de 40 aanbevelingen tegen witwassen en de 9 speciale aanbevelingen tegen de financiering van terrorisme. Ook de Nederlandse vertaling van de 40 aanbevelingen is op de website te vinden. Het adres van de FATF website is: <http://www.fatf-gafi.org>.

De minister van Financiën,
W. J. Bos